

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

PL. ÚS 30/07-45

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. októbra 2007 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jána Auxta, Petra Brňáka, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Sergeja Kohuta, Milana Ľalíka, Jána Lubyho, Lajosa Mészároša, Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika o sťažnosti Ing. J. K., H., zastúpeného advokátom JUDr. M. K., B., pre nezákonnosť volieb starostu obce H. konaných 2. decembra 2006, podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, za účasti JUDr. J. P., H., zastúpeného advokátom JUDr. M. A., Z., takto

r o z h o d o l :

Voľby starostu obce H. konané 2. decembra 2006 vyhlasuje za **n e p l a t n é**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. decembra 2006 doručená sťažnosť Ing. J. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) namietal nezákonnosť volieb starostu

obce H., konaných 2. decembra 2006. Sťažnosť bola podaná 13. decembra 2006 a doplnená na základe výzvy ústavného súdu podaniami sťažovateľa doručenými ústavnému súdu 10. januára 2007, 18. januára 2007, 2. februára 2007 a 27. marca 2007.

Podľa sťažovateľa došlo postupom miestnej volebnej komisie (ďalej len „volebná komisia“ alebo len „komisia“) v týchto voľbách k porušeniu ustanovení § 31 ods. 1 a 6 a § 37 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) tým, že pred začiatkom volieb: *„(...) nebol volebnej komisii (...) predložený dostatočný počet hlasovacích lístkov a prázdnych nepriehľadných obálok označených odtlačkom úradnej pečiatky obce ale iba ich časť. (...) Tento nedostatok predseda volebnej komisie nenahlásil, neprijal žiadne opatrenia a napriek tomu umožnil začať hlasovanie. Ostatné nepoužité hlasovacie lístky a obálky zostali v kancelárii obecného úradu, ktorá je mimo volebnej miestnosti a na pokyn predsedu volebnej komisie sa v priebehu volieb predkladali volebnej komisii hlasovacie lístky a obálky v dvoch etapách. (...) priestory obecného úradu (kancelária, v ktorej boli ostatné hlasovacie lístky a obálky) a volebná miestnosť majú samostatné vchody a sú od seba vzdialené približne cca 25 až 30 m. Nakoľko kancelária obecného úradu bola v čase volieb stále otvorená, pracovníčka obecného úradu tam vykonávala svoju pracovnú činnosť, mal tam možnosť ktokoľvek a kedykoľvek vstúpiť. Z uvedeného dôvodu (...) mohlo dôjsť k manipulovaniu s hlasovacími lístkami, obálkami a tým aj volieb.“*

Ďalej zo sťažnosti vyplýva, že: *„Podávam námietku aj na činnosť členov volebnej komisie v čase, keď sa vykonávali voľby prostredníctvom prenosnej volebnej schránky (dožiadanie viacej obálok ako bolo nahlásených voličov a neodovzdanie poškodených obálok). Podrobný popis je uvedený vo výpovedi členky volebnej komisie p. V. C. (...) Taktiež chcem uviesť, že do prenosnej volebnej schránky volila aj osoba, ktorá nebola zapísaná v zozname voličov, ktorí požiadali voliť prostredníctvom prenosnej volebnej schránky (p. S., pracovníčka Domu dôchodcov). Taktiež sú poznatky, že v Dome dôchodcov, kde sa volilo prostredníctvom prenosnej schránky, vypomáhali pri zakrúžkovaní hlasovacích lístkov aj členovia volebnej komisie.“*

Podávam námietku aj na činnosť volebnej komisie po ukončení hlasovania. V zmysle § 37 zákona č. 346/1990 Zb. musí volebná komisia v prvom rade zapečatiť nepoužité hlasovacie lístky a obálky, aby nebola daná možnosť ich zneužitia počas sčítavania hlasov. Tento úkon bol vykonaný až po sčítaní hlasovacích lístkov. (...)“

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyhlásil voľby na starostu obce H. za neplatné.

Ústavný súd prijal predmetnú sťažnosť na ďalšie konanie uznesením č. k. PL. ÚS 30/07-19 z 11. apríla 2007. Následne požiadal o vyjadrenie k sťažnosti zvoleného protikandidáta (JUDr. J. P.), ktorý v podaní doručenom ústavnému súdu 3. augusta 2007 okrem iného uviedol: „*Vo voľbách do orgánov samosprávy obcí dňa 02. 12. 2006 som kandidoval za starostu obce za koalíciu SDKÚ-DS, KDH a zároveň aj na poslanca obecného zastupiteľstva za SDKÚ-DS.*

Za starostu obce H. som bol zvolený 247 hlasmi. Bol som tiež zvolený aj za poslanca obecného zastupiteľstva. Funkcie poslanca som sa vzdal pred zložením sľubu za starostu obce.

Pre voľby do samosprávy obce H. bola zriadená miestna volebná komisia z piatich členov, a to za:

SMER - SD V. C. (sestra sťažovateľa Ing. K.); SNS - J. F.; KDH - J. F.; SDKÚ - DS M. P. (moja manželka); LS - HZDS L. C. (bratranec v II. stupni - Ing. K.).

Za predsedu MVK bol žrebom zvolený J. F.

S prenosnou urnou (volebnou schránkou) k voličom boli predsedom MVK určení J. F. a L. C.

Po skončení volieb a po zrátaní všetkých hlasov a zaznamenaní potrebných údajov sa celá komisia vybrala do kancelárie obecného úradu, kde bola spísaná zápisnica, ktorú podpísali všetci členovia MVK. Nikto nemal námietky alebo pripomienky k výsledkom a priebehu volieb. (...)

Pokiaľ sa mám vyjadriť k tej časti ústavnej sťažnosti, kde namieta sťažovateľ nedostatočný počet hlasovacích lístkov a prázdnych obálok s odtlačkom úradnej pečate,

tvrdím, že celá volebná komisia sa zišla v deň volieb pred ich začiatkom v kancelárii obecného úradu. Obálky boli opečiatkované. Bolo ich okolo 400 a hlasovacie lístky boli pripravené tak, aby boli naukladané po 100 kusoch. Predseda volebnej komisie spolu s členmi si prebrali zoznamy voličov v dvoch vyhotoveniach, 100 ks obálok a volebných lístkov na voľbu poslancov obecného zastupiteľstva. Keďže okolo 8.00 hod ráno sa predpokladala väčšia účasť voličov, zapisovateľka MVK, ktorá je zároveň zamestnankyňa obecného úradu a matrikárika, bola celý deň k dispozícii členom MVK.

Pokiaľ sťažovateľ - Ing. J. K. a jeho sestra V. C. tvrdia, že nebol dostatok hlasovacích lístkov a obálok v miestnosti, tieto ich tvrdenia sú zavádzajúce a nepravdivé.

Do kancelárie obecného úradu nemal nikto prístup počas volieb a táto bola uzamknutá. Volebná miestnosť bola prepojená telefónom. Pokiaľ sťažovateľ uvádza, že priestory obecného úradu, v ktorých boli hlasovacie lístky a obálky mali samostatné vchody, zabudol dodať evidentný fakt, že sú spojené oknom, odkiaľ kedykoľvek mohol predseda požiadať o doplnenie potrebných náležitostí. Počas celého aktu volieb ani jeden z členov MVK sa nestážoval na inak zaužívaný spôsob vykonania volieb do obecného zastupiteľstva a na starostu obce, pretože funkciu starostu vykonávam nepretržite už 24 rokov.

Pokiaľ sa týka námietky obsiahnutej v ústavnej sťažnosti ohľadne nezákonnosti z vykonania voľby prostredníctvom prenosnej schránky, k tomuto sa vyjadrujem takto:

Ako som sa už vyššie zmienil, rozhodnutím predsedu MVK boli J. F. a L. C. poverení k tomu, aby zabezpečili vykonanie aktu volieb prenosnou schránkou. Je mi známe, že v tejto veci konali orgány činné v trestnom konaní (...).

Chcem len dodať, že volič - pán J. N., (...), obyvateľ Domu dôchodcov, ktorý bol v januári 2001 ako svedok vypočutý pre potreby trestného stíhania zomrel 01. 06. 2007 a je mi známe o ňom, že prakticky najmenej 1 krát do mesiaca, či už v roku 2006 alebo aj v roku 2007, pre zlý psychický stav musel byť umiestnený na psychiatrii. Týmto chcem len naznačiť, že jeho výpovede v tomto smere je treba hodnotiť veľmi opatrne, najmä z pohľadu, vnímať a verne reprodukovat' zažitú skutočnosť.

Táto skutočnosť, ktorej sám sťažovateľ prikladá dosť veľký význam, však skôr svedčí proti nemu. L. C. je jeho príbuzný a bol nominantom inej politickej strany a tak pochybujem, že by, ak sa niečo také stalo, konal v môj prospech. Len na dokreslenie

celkovej situácie ešte dodávam, že v Domove dôchodcov n. o. H. volilo v jedálni celkom 6 voličov, pričom J. F. ako člen odškrtoval mená voličov v zozname. Pracovníčka Domu dôchodcov, ktorá mala v deň volieb službu, požiadala členov MVK o odvolenie do prenosnej schránky, čo jej členovia MVK umožnili. Táto bola zapísaná v miestnom zozname voličov pod radovým číslom 386 (pani S.). Chcem len podotknúť že pani S. je suseda pani V. C.

K námietke sťažovateľa na činnosť MVK po ukončení hlasovania sa vyjadriť neviem. Mám len vedomosť o tom, že do kancelárie obecného úradu členovia komisie preniesli celú krabicu, v ktorej boli zapečatené volebné lístky na voľby starostu a poslancov a tiež obálky voličov a zoznamy v dvoch vyhotoveniach. Celá krabica bola zapečatená. (...)

K sťažnosti sťažovateľa Ing. J. K., ktorý naznačuje možnosť manipulácie s volebnými lístkami pri sčítaní hlasov uvádzam, že pri sčítaní boli prítomní len členovia MVK, ktorí priamo hlasy sčítali a sčítané počty nahlasovali zapisovateľke MVK. K tomu mali pripravené prázdne stoly na sčítanie hlasov. Okrem toho boli k dispozícii aj stoly, ktoré slúžili na zapisovanie počas volebného aktu. Na týchto stoloch sa nenechali žiadne hlasovacie lístky, ani perá. Odovzdané hlasy sa prepočítali viackrát. Bola vykonaná 4-násobná kontrola odovzdaných hlasov všetkými členmi komisie, pričom nikto nemal žiadne námietky ani pripomienky a bol zistený počet hlasov na funkciu starostu - o 9 hlasov v môj prospech.

Mám zato, že som bol riadne a právoplatne zvolený za starostu obce a toto rozhodnutie voličov nie je potrebné meniť.

Volebný akt na voľbu starostu sa vykonal v súlade so zák. č. 346/90 Zb. v zmysle doplnkov v platnom znení. Ust. § - 36 a 37 Zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí namietanými skutočnosťami nebolo porušené. (...)

Z týchto dôvodov žiadam, aby sťažnosť Ing. J. K. bola ako nedôvodná odmietnutá.“

II.

Ústavný súd vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa s obsahom listín tvoriacich prílohy sťažnosti, obsahom zápisnice miestnej volebnej komisie o výsledku volieb z 2. decembra 2006, obsahom vyšetrovacieho spisu Úradu justičnej a kriminálnej

polície, Okresného riaditeľstva Policajného zboru B., sp. zn. ČVS: ORP-1266/OSV-BJ-2006, týkajúceho sa trestného stíhania proti L. C., ... (členovi volebnej komisie), pre prečin marenia prípravy a priebehu volieb a referenda podľa § 351 ods. 2 písm. a) Trestného zákona v súvislosti s priebehom volieb do orgánov územnej samosprávy v obci H., konaných 2. decembra 2006 (ďalej aj „vyšetrovací spis“), ako aj s obsahom volebnej dokumentácie týkajúcej sa uvedených volieb, ktorú si vyžiadala.

Keďže ústavný súd mal na základe súčinnosti poskytnutej orgánmi verejnej moci v zmysle § 31 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z vyšetrovacieho spisu k dispozícii výpovede všetkých členov volebnej komisie, aj zapisovateľky volebnej komisie k predmetu sťažnosti, ako aj výpovede voličov, ktorí hlasovali mimo volebnej miestnosti v objekte Domova dôchodcov H., n. o. (ďalej aj „domov dôchodcov“), nepovažoval za potrebné opätovne uvedené osoby v tejto veci vypočuť.

V. C., členka komisie, 8. decembra 2006 pred orgánmi činnými v trestnom konaní uviedla, že ráno po príchode do volebnej miestnosti sa jej zdal počet obálok a hlasovacích lístkov nízky, preto požiadala predsedu komisie, aby ich spolu prepočítali. Ten jej to neumožnil uveďúc, že ako predseda komisie zodpovedá on za riadny chod volieb vo volebnom okrsku. Ďalej k tomu poznamenala: *«Priebeh volieb do obeda bol relatívne v poriadku, (...). V čase okolo obeda ja som upozornila predsedu volebnej komisie p. J. F., na to, že nemáme volebné lístky, pričom on telefonicky niekomu telefonoval a niekto doniesol volebné lístky, pričom túto osobu som si nevšimla, nakoľko som evidovala osoby prichádzajúce voliť. (...) Po donesení týchto obálok znova bol priebeh volieb relatívne pokojný. V čase pred 17.00 hod. na základe predošlého nahlásenia imobilných občanov boli s prenosnou urnou vyslaný dvaja členovia volebnej komisie a to p. L. C. a p. J. F., ktorí pred odchodom obržali odomňa 24 obálok, hlasovacie lístky týmto dvom členom komisie dával jej predseda J. F., pričom to či ich prepočítal uviesť neviem. Po cca 30 min. došiel do volebnej miestnosti p. L. C. člen volebnej komisie, ktorý odomňa pýtal 3 obálky, kde ja som mu položila otázku na čo ich potrebuje, na čo mi od odpovedal slovami tam jeden chcel*

voliť, pričom myslel zdravotnú sestru p. Š. (správne S., pozn.) z domova dôchodcov. Ja som mu tieto tri obálky nedala, no dal mu ich predseda volebnej komisie p. J. F. Zhruba o ďalšiu polhodinu znova došiel do volebnej miestnosti p. L. C., kde znova pýtal ešte jednu obálku, kde ja som mu doslovne povedala „L. (...) nedám Ti obálku“, pričom obálku mu znova dal predseda volebnej komisie p. J. F. Po návrate členov volebnej komisie p. L. C., p. J. F. a zástupcu starostu obecného úradu, ktorý bol ich vodičom s prenosnou urnou, ja som od týchto členov volebnej komisie pýtala obálky, ktoré podľa ich slov mali byť poškodené, členovia volebnej komisie neodpovedali nič iba pokrčili plecami. V čase medzi 18.30 hod. a 19.00 hod. sa nám vo volebnej miestnosti znova minuli volebné lístky a obálky pričom po ich donesení osobou, ktorú som si nevšimla znova tieto lístky a obálky vo volebnej miestnosti neboli spočítané. Po ukončení volieb v prenosnej urne bolo 25 obálok, čo som si osobne prepočítala. Po otvorení a vysypaní všetkých volebných lístkov z oboch uriem som povedala všetkým členom volebnej komisie „odložiť perá, ideme spočítavať“. Keď sme spočítali dvakrát volebné lístky starostov s rovnakým výsledkom, kde potom, na rohu stola sa našlo pero a ešte jeden volebný lístok, pričom ja som povedala, aby tento volebný lístok nebol zarátaný do sčítania, kde predseda volebnej komisie p. J. F. a taktiež aj p. P. uviedli, že tento hlasovací lístok bude uznaný. Ostatné nepoužité volebné lístky prepočítané neboli. K veci chcem uviesť, že pri sčítavaní volebných lístkov som taktiež žiadala celú volebnú komisiu, aby si vypli mobilné telefóny. Podľa môjho názoru v našom volebnom okrsku mohlo dôjsť k mareniu priebehu volieb a to hlavne na starostu obce, nakoľko vo volebnej miestnosti neboli všetky volebné lístky a obálky a v určitých časoch mohlo dôjsť k manipulácii s hlasmi. (...)»

M. P., členka komisie, pri výsluchu 15. decembra 2006 uviedla, že priebeh volieb bol bez problémov. Nikto z členov komisie nemal námietky ani k priebehu volieb v domove dôchodcov. Dodané volebné lístky a obálky neprepočítavala.

J. F., člen komisie, 12. januára 2007 uviedol, že v čase okolo 16.00 h boli s L. C. vyslaní s prenosnou volebnou schránkou za voličmi, ktorí o to predtým požiadali. Od M. P. prevzal pre voľbu starostu aj pre voľbu poslancov 25 hlasovacích lístkov a od V. C. len 23 obálok. Najprv išli do domova dôchodcov. Sprewádzal ich D. B. V jedálni rozdali

manželskému páru a dvom ženám hlasovacie lístky. Mená si nepamätá. Jedna zo žien bola nevidiaca, druhá mala problémy s chôdzou. Bola pritom aj opatrovatel'ka pani S., ktorá požiadala, či nemôže odvoliť, pretože má 24 hodinovú službu, čo jej bolo umožnené. Pri dverách stál D. B. J. F. uviedol, že ako člen komisie „... *veľmi nevenoval pozornosť, akým spôsobom títo ľudia v jedálni volili...*“, pretože si „... *prezeral zoznam voličov...*“, preto si nevšimol, ako volila nevidiaca žena. Druhý člen komisie išiel na poschodie za ďalšími voličmi, ktorí mali voliť. Svedok J. F. k tomu výslovne uviedol: „*Akým spôsobom bolo odvolené na poschodí ja neviem uviesť, nakoľko som tam nebol a zdržiaval som sa iba v jedálni na prízemí. Po chvíli z jedálne odišiel na mne neznáme miesto p. B. a tiež aj pani Š. (správne S., pozn.). Po príchode L. C. z poschodia Domova dôchodcov mi uviedol mená osôb, ktorí odvolili na poschodí Domova Dôchodcov. Tieto mená som potom dopísal na zoznam voličov.*“ Svedok ďalej uviedol, že z domova dôchodcov išli následne za ďalšími voličmi podľa zoznamu voličov, ktorí požiadali o možnosť voliť mimo volebnej miestnosti. Išli dvaja s L. C. D. B. ich čakal v aute. L. C. sa musel vrátiť do volebnej miestnosti po obálky a to dvakrát, nakoľko J. F. zistil, že ich je málo. Prvýkrát ho D. B. k volebnej miestnosti odviezol autom od rodinného domu rodiny K., ktorí bývajú na nižnom konci obce, a po druhýkrát sa sám vrátil do volebnej miestnosti od rodinného domu rodiny K. (asi 100 m od objektu kultúrneho domu). Mimo volebnej miestnosti boli s volebnou schránkou asi do 18.00 h. Po ukončení volieb a spočítaní všetkých hlasov bola členmi volebnej komisie „*spísaná Zápisnica z výsledkov volieb*“ a po jej podpísaní všetkými členmi komisie doručená predsedom komisie a zapisovateľkou Obvodnému úradu B.

J. F., predseda volebnej komisie, 19. januára 2007 uviedol, že do volebnej miestnosti bolo ráno pred voľbami dodaných 100 kusov obálok a po 100 kusov hlasovacích lístkov pre každé voľby (starostu aj poslancov), ktoré osobne prepočítal. Okolo 8.00 h mu doniesla zapisovateľka ďalších 300 kusov, ktoré prepočítal, a tiež neskôr osobne na obecnom úrade prevzal od nej 150 kusov týchto volebných tlačív. Voľby prebiehali bez závad, nikto z členov komisie nemal k nim výhrady. V čase okolo 16.00 h prevzali členovia komisie, ktorí boli vyslaní s prenosnou volebnou schránkou, obálky (podľa jeho vedomia 24 kusov od pani C.) a hlasovacie lístky až 26 kusov z každého druhu, „*preto aby v prípade nejakého omylu mohli poskytnúť náhradný volebný lístok*“. Dvakrát sa musel L. C. vrátiť po obálky,

pretože ich mali málo. Pri sčítavaní hlasov pani C. „našla v jednej obálke jeden volebný lístok, preto som dal prekontrolovať všetky obálky ešte raz. Žiaden iný lístok sme nenašli, preto sme aj ten nájsený započítali ako platný volebný lístok (...)“.

E. C., člen komisie, 22. februára 2007 uviedol, že 2. decembra 2006 asi okolo 16.00 h boli spolu s J. F. vyslaní členmi komisie za voličmi, ktorí požiadali o umožnenie hlasovania mimo volebnej miestnosti: „Zoznam týchto voličov mal J. F. K tomuto zoznamu sa napočítali obálky a tiež volebné lístky. Podľa môjho vedomia bolo prevzatých obálok 24 kusov a 26 hlasovacích lístkov a to ako pre voľbu starostu, tak aj pre voľbu poslancov obecného zastupiteľstva. Ja som niesol prenosnú schránku a J. F. mal obálky, hlasovacie lístky a zoznam voličov. Najprv sme s vozidlom išli na vyšný koniec obce, kde sa nachádza aj domov dôchodcov. (...) Najprv sme vošli do priestoru jedálne, nachádzajúceho sa v spodnej časti objektu domova dôchodcov, kde sme si s F. položili veci na jeden zo stolov. Potom som rozdal asi dvom ženám a jednému mužovi, ktorí tam v tom čase sedeli volebné lístky a obálky. Taktiež p. B. sa mňa a F. opýtal, či nemôže p. S. odvoliť v Domove dôchodcov, nakoľko z pracovných povinností nemôže Domov dôchodcov opustiť. Sama p. S. nás priamo o to nežiadala, ale my sme jej umožnili odvoliť v Domove dôchodcov. Potom som ja odišiel na poschodie Domova dôchodcov, kde som po izbách rozdal tam prítomným osobám obálky a volebné lístky. So mnou tam išla aj pani S., ktorá mi ukázala, kde sú izby. J. F. ostal sedieť a aj sedel počas celej doby v Domove dôchodcov na prízemí v jedálni. Na poschodí som najprv vošiel do izby, kde sedeli dve ženy. Jedna z týchto žien sa pomýlila a na volebnom lístku na starostu obce zakrúžkovala omylom dvoch kandidátov. Ja som si uvedenú skutočnosť všimol a vzhľadom na vek uvedenej ženy som túto na to upozornil a opýtal som sa jej, či chce aby to bolo platné, na čo mi odpovedala, že áno. Z uvedeného dôvodu som vzal tento lístok a išiel som ho vymeniť k F. do jedálne. Z jedálne som vzal následne nový lístok a tento som odniesol späť tejto pani, ktorá na ňom sama zakrúžkovala už iba jedného kandidáta. Potom p. B., ktorý bol tiež na poschodí Domova dôchodcov povedal, že je tam ešte jeden volič, ktorého následne išla p. S. zobudiť. Po tom, čo som prišiel do izby tohto pána, ktorého meno uviesť neviem, ho p. S. zobudila a ja som mu v jeho izbe predložil obálku a volebné lístky s tým, aby odvolil. Taktiež som ho oboznámil s jednotlivými kandidátmi na starostu obce a tiež som ho upozornil na to, že jeden kandidát

na starostu obce odstúpil. Keď som mu začal hovoriť kandidátov na poslancov vtedy ma tento muž prerušil a povedal mi na čo mu to vlastne čítam, keď nikoho nepozná. Pri mne v tom čase stála p. S. Ďalej mi tento muž povedal, že to mám urobiť ja, aby som niekoho zakrúžkoval, preto som na volebnom lístku na starostu obce zakrúžkoval jedného kandidáta, ktorého meno uvádzať nebudem a volebný lístok som vložil do obálky. To všetko videla p. S., ktorá bola pri tom prítomná. Potom som s pani S. zišiel po schodoch dole do jedálne, kde som uvedenú obálku z izby toho pána sám vložil do prenosnej schránky. Následne som F. uviedol mená voličov na poschodí s tým, aby ich napísal. Pri tom mi však pomáhala p. S., nakoľko som ja všetky mená týchto osôb nevedel. Z týchto osôb bývajúcich v Domove dôchodcov poznám po mene iba p. G.“ E. C. taktiež uviedol, že po ukončení hlasovania v domove dôchodcov išli spoločne s J. F. po jednotlivých domoch v obci za občanmi, ktorí požiadali o možnosť voliť do prenosnej schránky, pričom sa musel dvakrát vrátiť do volebnej miestnosti pre obálky, pretože ich bolo málo. Pri prvom návrate dostal tri ďalšie obálky, pri ďalšom návrate ešte jednu obálku. Do volebnej miestnosti sa definitívne vrátili okolo 18.00 h. J. F. nadiktoval komisii mená osôb, ktoré volili do prenosnej volebnej schránky.

E. G. 10. januára 2007 uviedla, že vo voľbách bola zapisovateľkou volebnej komisie a striedavo bola vo volebnej miestnosti, ale i na obecnom úrade. Pred začiatkom volieb doručila do volebnej miestnosti 100 kusov obálok, a 100 kusov hlasovacích lístkov na funkciu starostu a poslancov obecného zastupiteľstva a neskôr o 8.00 h dodala 300 kusov z každého druhu. Popoludní 150 kusov a pred skončením volieb ďalších 50 kusov, ktoré postupne prevzal predseda komisie J. F.

Ako ďalší svedkovia boli orgánmi činnými v trestnom konaní vypočuté osoby, ktoré pracovali alebo boli ubytovaní v domove dôchodcov a to:

A. J. 21. decembra 2006 uviedla, že nevolila v domove dôchodcov (odišla so synom do obce M. v okrese T.), ale predtým odvolila vo volebnej miestnosti v obci. O priebehu volieb v popoludňajších hodinách v domove dôchodcov nemala žiadnu vedomosť.

A. H. 21. decembra 2006 uviedla, že býva v domove dôchodcov v obci H. V deň volieb, po príchode dvoch jej neznámych členov komisie do jedálne domova dôchodcov, jej títo dali obálku s volebnými lístkami. V jedálni sa nachádzali pani S., pán B. a pani K. Potom jeden z členov komisie odišiel s pánom B. a pani S. na poschodie za ďalšími voličmi.

M. T. 21. decembra 2007 uviedla, že býva v domove dôchodcov. V deň volieb prišiel do jej izby jeden člen volebnej komisie a pani S. s tým, „*aby menovaná spoločne so svojim manželom J. T. odvolili*“. Podal jej a manželovi obálku s volebnými lístkami a po označení ich následne vložila do obálky a do prenosnej schránky. To isté potvrdil jej manžel J. T. vo svojej výpovedi z toho istého dňa. Obidvaja nevedeli uviesť, kde sa nachádzal v tom čase druhý člen komisie a ani to, kto sa zdržiaval v jedálni domova dôchodcov.

D. S. 26. januára 2007 uviedla, že ako zamestnankyňa domova dôchodcov mala 2. decembra 2006 24 hodinovú službu, preto požiadala členov komisie, ktorí prišli v sprievode pána D. B., riaditeľa domova dôchodcov a zástupcu starostu obce H., s prenosnou volebnou schránkou, či nemôže hlasovať mimo volebnej miestnosti. Žiadosť formulovala pánovi B., ktorý ju následne oznámil uvedeným členom volebnej komisie. Keď prišli členovia komisie do jedálne, v miestnosti boli okrem nej manželia T. a pani K., nevidiaca, ktorá požiadala prítomného D. B., aby jej prečítal mená jednotlivých kandidátov, pričom mu oznámila, koho má označiť a požiadala ho, aby za ňu vhodil obálku s hlasovacími lístkami do prenosnej schránky. Pani S. uviedla, že potom odprevadila člena komisie Ľ. C. na poschodie za ďalšími obyvateľmi domova dôchodcov. Po chvíli ju zavolať D. B. a povedal, že na poschodí má zobudiť ešte jednu osobu - pána N., ktorému neskôr Ľ. C. predložil volebné lístky, prečítal mu kandidátov na starostu obce i to, že jeden z nich sa kandidatúry vzdal. Pán N. ho prerušil, že kandidátov nepozná. Na to sa pán C. opýtal, čo má robiť, na čo mu ona povedala, že nevie. Pani S. taktiež uviedla, že si už nepamätá, či J. N. ešte niečo povedal členovi volebnej komisie Ľ. C., ale hneď na to Ľ. C. sám na volebnom lístku označil jedného z kandidátov na starostu a iba tento volebný lístok vložil do obálky. J. N. mu na to nič nepovedal. Svedkyňa následne uviedla: „*(...) Ja som nevidela, aby zakrúžkoval C. aj nejakého kandidáta na druhom volebnom lístku na poslancov obecného zastupiteľstva. Všimla som si, že C. do obálky vkladal iba jeden volebný lístok. Následne*

potom sme z izby J. N. odišli preč a to do priestorov jedálne, nachádzajúcich sa na prízemí Domova dôchodcov. Po príchode tam L. C. obálku z izby p. N. vhodil do krabice, čiže do prenosnej volebnej schránky. Následne L. C. začal J. F. diktovať mená osôb, ktorí sa nachádzali na poschodí, avšak všetky mená si nepamätal, preto som mu s tým pomáhala a vravela mená osôb, ktorí sa nachádzali na poschodí. Medzi týmito nadiktovanými menami bol aj J. N. Ja som v Domove dôchodcov nepomáhala nikomu odvoliť, nakoľko ma o to nikto nepožiadaval. Ja som nenahlasovala volebnej komisii osoby nachádzajúce sa v Domove dôchodcov s tým, že chcú voliť a ani neviem uviesť, kto ich volebnej komisii nahlasoval, že chcú voliť.“

J. N. 31. januára 2007 vo výpovedi uviedol:

„Počas volieb niekedy v mesiaci december 2006 na presný dátum si nepamätám, prišla za mnou v popoludňajších hodinách do izby v Domove dôchodcov ošetrovatel'ka, ktorá ma zobudila s tým, že aby som odvolil. Spoločne s ňou do izby prišiel aj nejaký mladý muž, ktorého ja nepoznám, ani neviem uviesť ako sa volá. Ja som im povedal, že voliť nebudem, nakoľko tu nikoho nepoznám. Teraz si už nepamätám, či som niečo ešte povedal. Tento mladý muž, ktorý bol pri mne v izbe perom poznačil niečo na lístku, ktorý držal vo svojej ruke a tento lístok vložil do obálky. Pri tom bola prítomná ošetrovatel'ka. Ja som nevolil a ani som nikoho o to nežiadal. Potom z mojej izby odišiel tento muž aj s ošetrovatel'kou.“

M. T., obyvateľka domova dôchodcov, 31. januára 2007 uviedla, že D. B. v novembri 2006 dôchodcom oznámil, že počas volieb prídu členovia volebnej komisie s volebnou schránkou „a kto chce voliť bude mať možnosť“. V deň volieb prišiel za ňou do izby, kde býva spolu s pani V. G., jeden člen volebnej komisie, ktorého nepoznala, a od ktorého obdržala hlasovacie lístky. Ona na jednom volebnom lístku zakrúžkovala až dvoch kandidátov na funkciu starostu, čo si člen komisie všimol a opýtal sa jej, či chce náhradný lístok, pretože tento by bol neplatný. Potom jej z jedálne doniesol náhradný lístok a ona zakrúžkovala kandidátov a obálku vhodila do prenosnej schránky. Vzhľadom na to, že V. G. sa triasli ruky, požiadala o pomoc D. B., aby jej prečítal kandidátov a potom jej pomohol

označiť kandidátov, ktorých chcela voliť. Volebné lístky D. B. vložil do obálky a tieto do prenosnej schránky.

V. G. vo svojej výpovedi z 21. decembra 2007 uviedla rovnaké skutočnosti, ako jej spolubývajúca M. T.

D. B. 10. januára 2007 vo výpovedi uviedol, že je zástupcom starostu obce H. a riaditeľom domova dôchodcov. V čase asi okolo 16.00 h ho členovia volebnej komisie požiadali, aby motorovým vozidlom sprevádzal dvoch členov komisie s prenosnou volebnou schránkou za občanmi, ktorí sú imobilní, a požiadali o možnosť voliť mimo volebnej miestnosti. Najprv prišli do domova dôchodcov do jedálne, kde požiadala pani S. členov komisie, či nemôže odvoliť do prenosnej schránky, pretože má 24 hodinovú službu. Nachádzala sa tam aj pani K., ktorá ho ako nevidiaca požiadala, aby jej pomohol vykonať hlasovanie. Prečítal jej mená kandidátov a ona uviedla, koho má označiť, potom jej volebné lístky vložil do obálky a neskôr do prenosnej schránky. E. C. išiel na poschodie, kde sa v tom čase nachádzali manželia T., pán N. a pani G., ktorej pomohol odvoliť, a pani T. Následne členovia komisie navštívili v obci ďalších voličov, ktorí požiadali o možnosť voliť mimo volebnej miestnosti. V tejto súvislosti dodal: *„Ja som do rodinných domov za voličmi už nešiel a ostával som sedieť v motorovom vozidle. Podľa môjho vedomia sa E. C. vrátil do volebnej miestnosti po volebné lístky a to asi 2 krát, pričom 1 krát E. C. som tam doviezol bez druhého člena volebnej komisie, ktorý ostal pri rodinnom dome rodiny K. na Nižnom konci obce a 2 krát sa vrátil do volebnej miestnosti sám od rodinného domu rodiny K., ktorý sa nachádza asi 100 m od objektu kultúrneho domu (...).“*

III.

Východiská pre rozhodnutie ústavného súdu

A. Skutkové zistenia

Na základe vykonaného dokazovania ústavný súd zistil nasledovné skutočnosti:

1. Za starostu obce H. bol vo voľbách konaných 2. decembra 2006 zvolený s počtom platných hlasov 247 JUDr. J. P., kandidujúci za koalíciu strán SDKÚ-DS, KDH. Na druhom mieste sa umiestnil sťažovateľ (kandidoval za stranu SMER-SD), ktorý získal v týchto voľbách na funkciu starostu obce 238 platných hlasov, teda o 9 hlasov menej ako zvolený protikandidát.

2. V obci H. sa podľa § 15 ods. 5 volebného zákona nevytvorili okrskové volebné komisie a ich úlohy plnila miestna volebná komisia, pretože bol vytvorený len jeden volebný okrskok.

3. Zápisnica volebnej komisie bola podpísaná všetkými členmi komisie a zapisovateľkou 2. decembra 2006 o 23.30 h. Nikto z členov komisie zápisnicu podpísať neodmietol.

4. Zo zápisnice vyplýva, že počet osôb zapísaných v zoznamoch voličov bol 761, počet voličov, ktorým boli vydané obálky s hlasovacími lístkami pre voľbu starostu bol 545, počet všetkých platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov na starostu obce bol 530.

5. Vo vyšetrovacom spise sa na č. l. 56 nachádza úradný záznam povereného príslušníka policajného zboru, napísaný 19. januára 2007, podľa ktorého svedok J. F., ..., H., predložil „... pri výsluchu (...) rukou písaný zoznam voličov, ktorí podľa nahlásenia chceli dňa 2. 12. 2006 počas konania volieb do samospráv obcí v obci H., okr. B. odvoliť do prenosnej volebnej schránky. Uvedený zoznam tvorí prílohu tohto záznamu“.

Na č. l. 57 sa nachádza rukou písaný zoznam obsahujúci mená a priezviská (pri niektorých menách aj čísla domov) sedemnástich osôb, na konci ktorého je údaj „Dom dôchodcov 7 kusy“, a následne iným písmom dopísaný zoznam ôsmich priezvisk, ukončený poznámkou „25 voličov“.

6. Z výpovedí svedkov zaznamenaných vo vyšetrovacom spise vyplývajú nasledovné skutočnosti:

Volebná komisia pred začatím hlasovania nezabezpečila dostatočný počet hlasovacích lístkov a obálok, ktorý by bol zodpovedal počtu voličov podľa zoznamu voličov priamo vo volebnej miestnosti, v dôsledku čoho boli hlasovacie lístky a obálky v priebehu konania volieb niekoľkokrát dopĺňané.

Približne o 16.00 h (podľa V. C. okolo 17.00 h) dvaja členovia komisie J. F. a Ľ. C. sprevádzaní D. B. (riaditeľom Domova dôchodcov, n. o., v obci H., zástupcom starostu a kandidátom za poslanca obecného zastupiteľstva), navštívili s prenosnou volebnou schránkou domov dôchodcov. J. F. dostal od komisie zoznam voličov, ktorí mali požiadať komisiu o možnosť voliť mimo volebnej miestnosti, 24 obálok (podľa tvrdenia pani V. C.), resp. (23 obálok podľa jeho tvrdenia) s hlasovacími lístkami (podľa tvrdenia J. F. 25 kusov, podľa zhodného tvrdenia predsedu komisie a člena Ľ. C. 26 kusov). Ľ. C. vzal prenosnú volebnú schránku, ktorú umiestnil v jedálni domova dôchodcov.

V jedálni domova dôchodcov vykonali hlasovanie tri voličky A. H., D. S., pracovníčka domova, ktorá o to členov komisie požiadala na mieste prostredníctvom D. B., a pani K., nevidiaca, ktorej pomohol zakrúžkovať voličov na volebnom lístku a odvoliť pán D. B. Zatiaľ čo člen komisie J. F. sa nachádzal celý čas v jedálni, druhý člen komisie Ľ. C. spolu s pani S. a pánom B. navštívili ostatných voličov domova dôchodcov (manželov T., M. T., V. G. a J. N.) na izbách. Dokazovaním bolo zistené, že manželský pár (manželia T.) nevolil v jedálni, ale podľa ich tvrdenia, ktoré potvrdzuje aj výpoveď pána D. B., na izbe. Je pravdou, že pani T. bola členom volebnej komisie Ľ. C. upozornená, že zakrúžkovala viacerých kandidátov na starostu. Následne jej bol daný náhradný hlasovací lístok. Pani V. G. pomáhal kvôli telesnej indispozícii upraviť hlasovací lístok pán D. B. Namiesto voliča J. N., ktorý nechcel voliť, hlasoval vo voľbách starostu člen komisie Ľ. C., proti ktorému bolo vedené aj trestné stíhanie za tento skutok. Volebná komisia neevidovala zoznam individuálnych žiadostí voličov - obyvateľov domova dôchodcov, o možnosť hlasovať mimo volebnej miestnosti. Mená jednotlivých voličov, ktorým boli v domove dôchodcov

vydané hlasovacie lístky a obálky, a ktorí mali hlasovať, členovia volebnej komisie L. C. a J. F. za pomoci pani S. do zoznamu, ktorý mal J. F., následne dopisovali. Člen volebnej komisie L. C. sa v priebehu hlasovania do prenosnej volebnej schránky mimo volebnú miestnosť dvakrát vrátil pre chýbajúce obálky. Predsedom volebnej komisie mu boli vydané štyri kusy (tri pri prvom návrate a jeden pri druhom). Po skončení hlasovania a sčítaní hlasov sa v jednej z obálok našiel ďalší volebný lístok. Platnosť tohto hlasu volebná komisia uznala.

7. Po preskúmaní volebnej dokumentácie, týkajúcej sa posudzovaných volieb, ústavný súd zistil, že počet voličov, ktorých účasť vo voľbách bola zaznamenaná v zoznamoch voličov (544 voličov), nezodpovedá počtu vydaných a použitých obálok a hlasovacích lístkov, uvedenom tiež v zápisnici o výsledku volieb (545).

B. Právne posúdenie

1. Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.

Podľa čl. 30 ods. 1 prvej vety ústavy občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov.

Podľa čl. 30 ods. 3 ústavy volebné právo je všeobecné, rovné a priame a vykonáva sa tajným hlasovaním. Podmienky výkonu volebného práva ustanoví zákon.

Podľa čl. 31 ústavy zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Podľa § 28 ods. 1 volebného zákona predseda okrskovej volebnej komisie skontroluje pred začatím volieb za prítomnosti komisie volebnú schránku a prenosnú

volebnú schránku a zapečatí ich. Skontroluje tiež vybavenie volebnej miestnosti, či je pripravený zoznam voličov a dostatočný počet hlasovacích lístkov a prázdnych nepriehľadných obálok označených odtlačkom úradnej pečiatky obce.

Podľa § 31 ods. 1 volebného zákona tretej vety členovia okrskovej volebnej komisie nesmú voličom upravovať hlasovacie lístky.

Podľa § 31 ods. 6 volebného zákona volič môže požiadať zo závažných, najmä zdravotných dôvodov, okrskovú volebnú komisiu o to, aby mohol hlasovať mimo volebnej miestnosti, a to len v územnom obvode volebného okrsku, pre ktorý bola okrsková volebná komisia zriadená. V takom prípade okrsková volebná komisia vyšle k voličovi dvoch svojich členov s prenosnou volebnou schránkou, hlasovacími lístkami a obálkou. Volič hlasuje tak, aby sa dodržala tajnosť hlasovania.

2. Sťažovateľ namietal porušenie § 31 ods. 1 a 6 volebného zákona postupom volebnej komisie pri hlasovaní do prenosnej volebnej schránky mimo volebnej miestnosti a tiež porušenie volebného zákona v súvislosti so zabezpečením volebných lístkov a obálok, ako aj porušenie volebného zákona po skončení hlasovania pri sčítavaní a posudzovaní platnosti jednotlivých hlasovacích lístkov.

Jedným z ústavne zakotvených princípov základného práva občanov zúčastňovať sa na správe verejných vecí slobodnou voľbou svojich zástupcov (čl. 30 ods. 1 ústavy), je výkon uvedeného práva tajným hlasovaním (čl. 30 ods. 3 ústavy). Zmyslom a účelom tohto ústavného princípu je zabezpečenie slobodného uplatnenia vôle voliča pri výkone jeho volebného práva. Vo svojej podstate predstavuje neopomenuteľný predpoklad legitimacy moci v demokratickom ústavnom systéme, ktorá má byť založená na slobodnom rozhodnutí voličov v riadnej (zákonnej) volebnej procedúre.

Anonymitu volebného aktu treba zabezpečiť aj vtedy, ak sa hlasovanie výnimočne vykoná mimo volebnej miestnosti (PL. ÚS 39/95).

Právna úprava požadujúca, aby s prenosnou volebnou schránkou išli za voličmi, ktorí požiadali o možnosť hlasovať mimo volebnej miestnosti, dvaja členovia volebnej komisie, predstavuje významnú záruku regulárnosti volebného aktu aj v prípadoch, keď sa volič nemôže dostaviť do volebnej miestnosti, a tým aj garanciu výkonu aktívneho volebného práva vyplývajúceho z čl. 30 ods. 1 prvej vety ústavy. Volebné komisie zabezpečujú riadny priebeh volieb aj vzájomnou kontrolou svojich členov. Minimálnou požiadavkou majúcou garantovať riadny výkon volebného aktu aj v prípade tých občanov, ktorí požiadali o možnosť hlasovať mimo volebnej miestnosti, je prítomnosť dvoch vzájomne sa kontrolujúcich členov volebnej komisie. Právna úprava tejto časti volebného procesu svojou formuláciou a významom pre regulárnosť volebného aktu nepripúšťa žiadne „náhradné riešenia“ spočívajúce v zastúpení člena volebnej komisie inou osobou (mutatis mutandis PL. ÚS 33/03).

Zvolenie orgánu územnej samosprávy je výsledkom vôle vyjadrenej voličmi ich osobným hlasovaním v prospech nimi zvolených kandidátov. Táto vôľa nemôže byť čiastočne alebo úplne modifikovaná vedomým zásahom člena (členov) volebnej komisie (PL. ÚS 16/99, PL. ÚS 10/03).

Zo skutkového stavu zisteného v sťažovateľovej veci možno vyvodit', že postup volebnej komisie pri zabezpečovaní hlasovania mimo volebnej miestnosti v domove dôchodcov bol v zásadnom rozpore s ustanovením § 31 ods. 1 a 6 volebného zákona. Postup členov volebnej komisie J. F. a L. C. nerešpektoval ústavnú a zákonnú požiadavku zabezpečenia tajnosti hlasovania (minimálne v prípade hlasovania pani T.), nezabezpečil prítomnosť dvoch vzájomne sa kontrolujúcich členov volebnej komisie priamo pri výkone hlasovania (prinajmenšom v prípadoch manželov T., M. T., V. G. a J. N.) a v jednom prípade (J. N.) došlo k zásahu do výkonu volebného práva tým spôsobom, že namiesto voliča, ktorý nemienil svoje volebné právo využiť, hlasoval svojvoľne člen volebnej komisie.

Z hľadiska zabezpečenia riadneho a slobodného výkonu hlasovacieho práva obyvateľmi domova dôchodcov vzbudzuje závažné pochybnosti aj prítomnosť a asistencia

pána D. B., riaditeľa domova dôchodcov a zároveň zástupcu starostu obce, ktorý sa o tento post uchádzal vo voľbách opäť, a taktiež jedného z kandidátov na post poslanca obecného zastupiteľstva, členom volebnej komisie pri zabezpečovaní hlasovania do prenosnej volebnej schránky v domove dôchodcov. Podľa výpovede svedkyne M. T. už v novembri 2006 im riaditeľ domova dôchodcov oznámil, že počas volieb prídu členovia volebnej komisie s volebnou schránkou „*a kto chce voliť bude mať možnosť*“. Mená jednotlivých voličov, ktorým boli v domove dôchodcov vydané hlasovacie lístky a obálky, a ktorí mali hlasovať, členovia volebnej komisie Ľ. C. a J. F. za pomoci pani S. do zoznamu, ktorý mal J. F., následne dopisovali. Právo požiadať o možnosť hlasovať mimo volebnej miestnosti pritom volebný zákon priznáva individuálnej, konkrétnej osobe - voličovi. Pokiaľ volič toto právo preukázateľným spôsobom využije je volebná komisia povinná a zároveň aj oprávnená vyslať svojich dvoch členov s prenosnou volebnou schránkou práve a len k tejto osobe. Postup volebnej komisie, ktorá vyslala svojich dvoch členov s prenosnou volebnou schránkou do domova dôchodcov bez preukázania žiadosti obyvateľov domova dôchodcov zapísaných v zozname voličov, ktorých totožnosť by bola konkrétne určená, taktiež porušil § 31 ods. 6 volebného zákona.

Vážne pochybnosti vzbudzuje aj zistenie, že jeden z dvoch členov komisie - Ľ. C. - sa dvakrát vrátil do volebnej miestnosti po obálky a hlasovacie lístky. Rozdiel medzi počtom obálok vhozených do prenosnej volebnej schránky (25) a počtom vydaných obálok (27) nebol jasne a vierohodne vysvetlený.

Po preskúmaní volebnej dokumentácie, týkajúcej sa posudzovaných volieb, navyše ústavný súd zistil, že počet voličov, ktorých účasť vo voľbách bola zaznamenaná v zoznamoch voličov (544 voličov), nezodpovedá počtu vydaných a použitých obálok a hlasovacích lístkov, uvedenom tiež v zápisnici o výsledku volieb (545).

Ústavný súd konštantne judikuje, že právomoc vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde uplatní v prípadoch hrubého, závažného, prípadne opätovného porušovania zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov spôsobom

ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Zistené porušenie musí byť preukázané a spôsobilé priamo ovplyvniť výsledok volieb (PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 19/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu: „Nesprávny postup pri zabezpečení hlasovania mimo volebnej miestnosti (nedodržanie tajnosti hlasovania, nezabezpečenie potrebného počtu členov okrskovej volebnej komisie pre takéto hlasovanie), môže byť v príčinnej súvislosti s výsledkom volieb a tento výsledok volieb môže významnou mierou aj ovplyvniť. Dôsledkom takýchto porušení zákona je aj porušenie ústavného volebného práva a jeho princípov“ (sp. zn. PL. ÚS 1/00, PL. ÚS 33/03).

Ústavným súdom zistené porušenia § 28 ods. 1 volebného zákona v nedostatočnej príprave vybavenia volebnej miestnosti (nezabezpečenie dostatočného počtu hlasovacích lístkov a obálok) a § 31 ods. 1 a 6 volebného zákona v posudzovaných voľbách možno kvalifikovať ako hrubé porušenia volebného zákona, pretože predstavujú zásah do ústavného princípu výkonu volebného práva tajným hlasovaním (čl. 30 ods. 3 ústavy) a porušenie požiadavky zabezpečiť riadny a slobodný výkon volebného práva zo strany voličov v domove dôchodcov. Hlasovaním člena volebnej komisie namiesto jedného z voličov došlo k porušeniu samotnej podstaty volebného práva zaručeného v čl. 30 ústavy. K porušeniu volebného zákona došlo viacerými činmi, a nie jedným aktom, čiže išlo aj o jeho opakované porušenie (PL. ÚS 6/06).

Takéto porušenia vo svojom súhrne predstavujú veľké nebezpečenstvo pre slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti (čl. 31 ústavy) a vyžadujú veľmi prísne posúdenie. Vzhľadom na počet voličov, ktorí hlasovali mimo volebnej miestnosti v domove dôchodcov do prenosnej volebnej schránky (8), na nesúlad počtu voličov zúčastnených vo voľbách starostu obce podľa zoznamu voličov (544) s počtom vydaných a použitých obálok a hlasovacích lístkov (545), s prihliadnutím k rozdielu platných hlasov (9) medzi počtom odovzdaných hlasov sťažovateľovi (238) a zvolenému protikandidátovi (247), ako aj vzhľadom na nezabezpečenie dostatočného počtu hlasovacích lístkov a prázdnych obálok pred začatím hlasovania priamo vo volebnej miestnosti, bol nezákonný postup volebnej

komisie podľa ústavného súdu spôsobilý ovplyvniť konečný výsledok volieb, a teda mal priamy vplyv na výsledok volieb starostu obce H.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že je nevyhnutné vyhlásiť voľby starostu obce H. konané 2. decembra 2006 za neplatné, najmä v dôsledku porušenia § 28 ods. 1 a § 31 ods. 1 a 6 volebného zákona s prihliadnutím k ďalším zisteným skutočnostiam (vrátane nesúladu v obsahu volebnej dokumentácie).

Z uvedených dôvodov preto rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Bolo ďalej už bez právneho významu skúmať, či ďalšie sťažovateľom namietané nedostatky v postupe volebnej komisie počas volebného dňa mohli znamenať také porušenie volebného zákona alebo ústavy, že by tiež v prípade ich potvrdenia odôvodňovali záver o vyhlásení volieb za neplatné.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. októbra 2007